

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[4904]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2016

ECONOMICS

(EC-103 : Agricultural Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) What is Agricultural Productivity ? Explain the causes of low productivity of Indian Agriculture.

(2) What is biotechnology ? Explain the progress of biotechnology in Indian Agriculture.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) What is the agricultural management ? State the principle of agricultural management.

(2) Explain the role of Co-operative Banks in Agricultural Credit System.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the types of agricultural marketnig.
- (2) Explain the impact of efficiency of irrigation in agriculture.
- (3) Explain the role of NABARD.
- (4) Describe the food security situation in India.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Hybrid seeds
- (2) Importance of Agricultural Management
- (3) Livestock in India
- (4) Self-help Groups
- (5) Agriculture Price Policy
- (6) Unorganised Credit System.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नाची उत्तर **500** शब्दांत लिहा (कोणत्याही **एक**) : [20]

- (1) शेतीची उत्पादकता म्हणजे काय ? भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.
- (2) जैविक तंत्रज्ञान म्हणजे काय ? भारतीय शेतीतील जैविक तंत्रज्ञानातील प्रगती स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नाची उत्तर 500 शब्दांत लिहा (कोणत्याही एक) : [20]
- (1) कृषि व्यवस्थापन म्हणजे काय ? कृषि व्यवस्थापनाची तत्त्वे सांगा.
  - (2) कृषि पतपुरवठा पद्धतीतील सहकारी बँकांची भूमिका स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) शेतमाल विक्री व्यवस्थेचे प्रकार स्पष्ट करा.
  - (2) शेतीतील जलसिंचन कार्यक्षमतेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
  - (3) नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा.
  - (4) भारतातील 'अन्न सुरक्षा' विषयक स्थितीचे वर्णन करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) संकरीत बि-बियाने
  - (2) कृषि व्यवस्थापनाचे महत्त्व
  - (3) भारतातील पशूधन
  - (4) स्वयं सहाय्यता गट
  - (5) शेतमाल किंमतविषयक धोरण
  - (6) असंघटित पतपुरवठा पद्धती.